II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 14 päivänä joulukuuta 2004,

valtiontuesta, jonka Saksa on myöntänyt Baijerin konerenkaille

(tiedoksiannettu numerolla K(2004) 4771)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2006/570/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa [1] ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti komissiolle 31 päivänä tammikuuta 2001 päivätyllä kirjeellä Baijerin konerenkaiden (die bayerischen Maschinenringe) hyväksi toteuttamastaan toimenpiteestä. Lisätietoja toimitettiin 11 päivänä toukokuuta 2001 ja 9 päivänä lokakuuta 2001 päivätyillä ja 16 päivänä toukokuuta 2001 ja 11 päivänä lokakuuta 2001 saapuneiksi kirjatuilla kirjeillä.

(2) Saksa ilmoitti 9 päivänä lokakuuta 2001 päivätyssä kirjeessä, että toimenpide on pantu täytäntöön jo vuodesta 1970 lähtien eikä siitä ollut toistaiseksi ilmoitettu. Sen vuoksi tuki kirjattiin ilmoittamattomien tukien rekisteriin.

(3) Komissio ilmoitti 7 päivänä helmikuuta 2003 Saksalle päätöksestään aloittaa kyseisen toimenpiteen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio totesi, että se ei vastusta osaa kyseisestä toimenpiteestä (yrityksille myönnettävä sosiaalinen tuki), koska se on maatalousalan valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen [2] (jäljempänä 'yhteisön suuntaviivat') 14 kohdan mukainen ja soveltuu sen vuoksi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan yhteismarkkinoille.

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* [3]. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisestä tuesta.

(5) Komissio sai asianomaisten huomautukset 29 päivänä huhtikuuta 2003, 5 päivänä toukokuuta 2003 ja 26 päivänä toukokuuta 2003 päivätyillä ja 2 päivänä toukokuuta 2003, 6 päivänä toukokuuta 2003 ja 28 päivänä toukokuuta 2003 saapuneiksi kirjatuilla kirjeillä sekä 12 päivänä helmikuuta 2003 päivätyllä ja 14 päivänä helmikuuta 2003 saapuneeksi kirjatulla sähköpostilla.

(6) Saksa toimitti komissiolle 4 päivänä huhtikuuta 2003 päivätyllä ja 8 päivänä huhtikuuta 2003 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä huomautuksensa. Sen lisäksi Saksa toimitti 29 päivänä elokuuta 2003 päivätyllä ja 3 päivänä syyskuuta 2003 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä huomautuksensa asianomaisten esittämiin huomautuksiin.

[1] EUVL C 82, 5.4.2003, s. 12.

[2] EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

[3] Ks. alaviite 1.

(7) Tukipaketti jaettiin 19 päivänä toukokuuta 2004 kahteen osaan, ja komissio teki lopullisen päätöksen [4], jolla se aikoi vastaisuudessa hyväksyä ilmoitetun tuen, jonka Saksa aikoi myöntää ajanjaksolla 2001–2005.

(8) Komission 24 päivänä toukokuuta 2004 päivätyssä kirjeessä esittämän kehotuksen mukaisesti Saksa toimitti 14 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä ja 16 päivänä syyskuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle lisätietoja toimenpiteen ilmoittamattomasta osasta.

(9) Tämä päätös koskee ainoastaan tukea, jonka Saksa oli myöntänyt laittomasti ennen vuotta 2001 Baijerin konerenkaiden hyväksi (yrityksille myönnettävä sosiaalinen apu ei kuulu päätöksen soveltamisalaan).

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

II.1 Toimenpiteen tarkoitus ja oikeusperusta

(10) Toimenpiteen tarkoituksena on edistää maa- ja metsätalousalan yritysten välistä yhteistyötä Baijerissa myöntämällä tukea niin sanotuille ”kone- ja yrityspalvelurenkaille”. Toimenpide pannaan täytäntöön 8 päivänä elokuuta 1974 annetun Baijerin maatalouden edistämistä koskevan lain (LwFöG) perusteella.

II.2 Edunsaajat

(11) Toimenpiteen edunsaajia ovat Baijerissa toimivat konerenkaat sekä Baijerin kone- ja yritysrenkaiden toimintaa koordinoiva ”Kuratorium Bayerischer Maschinen- und Betriebshilferinge e.V.” (KBM).

Baijerin konerenkaat

(12) Konerenkaat ovat paikallis- tai aluetasolla toimivia, viljelijöiden keskinäiseen avunantoon perustuvia organisaatioita, jotka LwFöG-lain 9 pykälän mukaisesti saavat harjoittaa toimintaa yksinomaan seuraavilla aloilla:

a) Yrityksille myönnettävä sosiaalinen apu (jonka komissio on jo hyväksynyt; ks. johdanto-osan 3 kappale): Konerenkaat huolehtivat maatalouden työvoiman lomituspalveluista sairaustapausten, onnettomuuksien ja muiden vastaavien poikkeustapausten yhteydessä.

b) Maa- ja metsätalousyrityksille myönnettävä tuki: Konerenkaat huolehtivat maa- ja metsätalouden työvoimapalveluista erityisesti kausittaisten tarpeiden täyttämiseksi ja usein yrityksen ulottumattomissa olevaa korkeasti koulutettua työvoimaa edellyttävien erityistehtävien hoitamiseksi.

c) Maa- ja metsätalousyritysten matkailukäyttöön tarjoaman majoituskapasiteetin koordinointi.

d) Yritysten välinen koneidenvaihto: Konerenkaat huolehtivat koneiden vaihtopalvelujen järjestämisestä ja koordinoinnista. Näin viljelijöiden ei tarvitse hankkia itselleen erityiskäyttöön tarkoitettuja omia koneita, jotka ovat usein huomattava kustannuserä erityisesti pienyrityksille.

(13) Konerenkaat toimivat välittäjinä. Varsinaisten palvelujen – kuten koneiden ja työvoiman – toimittamisesta vastaavat viljelijät, jotka saavat siitä markkinahintaa vastaavan korvauksen kyseisiä palveluja käyttävältä maatalousyritykseltä. Vastineena konerenkaiden palveluista viljelijät maksavat jäsenmaksun ja korvauksen asianomaisista palveluista.

(14) Kaikkiin konerenkaiden toimintoihin ei myönnetä valtiontukea. Erityisesti majoituskapasiteetin koordinointi on suljettu tuen ulkopuolelle, ja sitä varten on olemassa erillinen kirjanpito.

(15) Konerenkaiden toiminta-alat rajoitetaan laissa edellä 12 kappaleessa lueteltuihin ydintoimintoihin [5], joille (muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta) voidaan myöntää tukea. Jos konerenkaat perustavat oikeudellisesti itsenäisiä tytäryrityksiä, viimeksi mainitut voivat harjoittaa myös muuta toimintaa (LwFöG:n 10 §:n c alamomentti), siltä osin kuin se ei vaaranna ydintoimintojen hoitamista. Tällaisia oheistoimintoja, joita varten on oltava erillinen kirjanpito, ovat (LwFöG:n 12 §:n mukaan) esimerkiksi

a) viheralueiden kunnossapito;

b) orgaanisen jätteen keruu, jalostus ja kierrätys;

c) kuljetuspalvelujen järjestäminen maa- ja metsätalousalalla;

d) metsätalouteen liittyvät työt;

e) kunnille tarkoitetut erityispalvelut, kuten lumityöt ja puhtaanapitopalvelut.

[4] K(2004) 1629 lopull.

[5] Tässä päätöksessä ydintoiminnoilla tarkoitetaan toimintoja, jotka ovat Saksan lainsäädännön mukaan tukikelpoisia.

KBM

(16) KBM on Baijerin konerenkaiden katto-organisaatio. Vuosina 1994–2000 sen piiriin kuului 83–90 konerengasta, joiden jäseninä oli noin 100 000 maa- ja metsätalousalan yritystä. KBM sai tukea seuraavien tehtävien hoitamiseen:

a) toimiminen keskeisenä yhteystahona Baijerin osavaltion maa- ja metsätalousministeriön suuntaan;

b) konerenkaiden hyväksi myönnettyjen julkisten määrärahojen hallinnointi;

c) päätoimisen hallinto- ym. henkilöstön rekrytoiminen konerenkaisiin;

d) konerenkaille suunnatut neuvonta- ja tukipalvelut koneiden ja työvoiman yhteiskäyttöön liittyvissä kysymyksissä;

e) konerenkaiden palvelujen saatavuuden varmistaminen kaikkialla Baijerin alueella;

f) konerenkaiden hallinnon hierarkkinen ja tekninen valvonta;

g) konerenkaiden henkilöstön yleis- ja erityiskoulutus.

II.3 **Talousarviomäärärahat**

(17) Saksa ilmoittaa, että tukea on maksettu KBM:lle ja konerenkaille vuodesta 1974 lähtien. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([6]) 15 artiklan 1 kohdan mukaan komission toimivaltuudet periä tuki takaisin ovat voimassa kymmenen vuotta. Komissio aloitti tutkintamenettelyn vuonna 2001, joten edellä mainitun asetuksen 15 artiklan 2 kohdan mukainen kymmenen vuoden vanhentumisaika kului umpeen vuonna 1991. Sen vuoksi ennen kyseistä ajankohtaa maksettuja tukia ei enää aseteta tutkintamenettelyyn.

(18) Jäljempänä olevassa taulukossa olevat Saksan esittämät varainhoitoa koskevat tiedot liittyvät KBM:lle ja konerenkaille ajanjaksolla 1992–2000 maksettuun tukeen.

([6]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 liittymissopimuksella.

(euroa)

Vuosi	KBM:lle maksettu tuki	josta konerenkaiden osuus
1992	5 268 000,00	
1993	5 882 000,00	
1994	6 120 163,82	5 774 370,02
1995	6 005 123,14	5 661 987,48
1996	6 005 123,14	5 636 740,37
1997	5 112 918,81	4 777 826,08
1998	5 252 757,14	4 912 490,12
1999	5 007 205,07	4 734 342,77
2000	4 387 906,92	4 035 399,63

II.4 **Tuen luonne ja intensiteetti**

(19) Toimenpide rahoitettiin Baijerin osavaltion varoista. Tuki myönnettiin suorina maksuina konerenkaiden katto-organisaatiolle KBM:lle, joka siirsi edelleen osan määrärahoista maksuina ja palveluina jäseninään oleville konerenkaille. Näiden saama tuki laskettiin ydintoimintojen edellyttämien kustannusten ja kokonaiskustannusten välisen prosenttiosuuden perusteella.

II.5 **Syyt muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen**

(20) Alustavan tarkastelun perusteella oli epäselvää, oliko julkisista varoista KBM:lle suoritetut maksut tarkoitettu vastineeksi sen konerenkaille tavanomaiseen markkinahintaan tarjoamista palveluista vai olivatko ne markkinahintoja korkeampia ja siten KBM:n toimintakustannuksiin myönnettyä tukea. Oli epäselvää, kuuluiko tällainen oletettu tuki EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 69/2001 ([7]) soveltamisalaan. Komission käytettävissä ei myöskään ollut tietoja, jotka olisivat osoittaneet, että tuki olisi liittynyt investointeihin tai muihin tukikelpoisiin menoihin tai että se olisi kuulunut Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 ([8]) soveltamisalaan. Sen vuoksi oli mahdollista, että kyseinen tuki oli yhteismarkkinoille soveltumatonta toimintatukea ([9]).

([7]) EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

([8]) EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 364/2004 (EUVL L 63, 28.2.2004, s. 22).

([9]) Kuten yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat todenneet, toimintatuet, eli tuet, joiden tarkoituksena on vapauttaa yritys sellaisista menoista, joista se olisi normaalisti vastannut juoksevassa hallinnossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan, vääristävät periaatteessa kilpailun edellytyksiä (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 8.6.1995 asiassa T-459/93, Siemens/komissio, antama tuomio, Kok. 1995, s. II-1675, 48 ja 77 kohta, sekä siinä mainittu oikeuskäytäntö).

(21) Vastaavanlaista epätietoisuutta liittyi myös konerenkaille suoritettuihin maksuihin, joiden osalta ei voitu selvittää, käytettiinkö valtion julkisista varoista KBM:n kautta konerenkaille maksamat summat yksinomaan viljelijöille tarjottujen palvelujen kustannusten alentamiseen siten, että kyseessä oli ainoastaan viljelijöiden hyväksi koituva tuki, vai olivatko myös konerenkaat yrityksinä lopullisia edunsaajia ja siten saaneet itselleen osan varoista tukena.

(22) Toimenpiteen alustavassa tarkastelussa ilmeni lisäksi, että tuki koitui ainakin osittain maa- ja metsätalousyritysten hyväksi. Komissio epäili vakavasti, oliko tuen myöntäminen yritysten taloudellisiin tukipalveluihin ja koneiden yhteiskäyttöön mahdollista yhteisön suuntaviivojen 14 kohdan perusteella vai oliko kyseessä pikemminkin maataloustuottajille myönnetty toimintatuki.

(23) Oli myös selvitettävä, voitiinko konerenkaiden eri toiminta-alat erottaa selkeästi toisistaan ja saattoiko valtiontuen maksaminen konerenkaille johtaa kilpailun vääristymiseen muilla talouden aloilla (ts. konerenkaiden virallisten ydintoimintojen ulkopuolisilla aloilla).

III ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

III.1 Huomautukset toimenpidettä vastaan

(24) Komissio sai useita huomautuksia. Valitusten tekijät väittivät, että konerenkaat eivät toimineet yksinomaan 12 kappaleessa lueteltujen ydintoimintojen alalla, vaan myös muiden palvelujen alalla. Ne kilpailivat muiden elinkeinoelämän yritysten kanssa kunnallisten palvelujen (esim. lumityöt, tienrakennus ja teiden kunnossapito, jätevedenpuhdistamojen rakentaminen), puutarhan- ja maisemanhoidon sekä urheilu- ja golfkenttien rakentamisen alalla.

(25) Valitusten tekijöiden mukaan konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden toiminnot ovat lähekkäisiä sekä henkilöstön että toimitilojen tasolla, ja ne muodostavat yhden kokonaisuuden. Niiden varsinaisten ydintehtävien ja muiden kaupallisten toimintojen raja on häilyvä, minkä vuoksi on mahdotonta tehdä selkeä ero valtion varoista tukea saavien ja tuen ulkopuolelle jäävien toiminta-alojen välille. Valitusten tekijät katsoivat, että tuki voi johtaa ristikkäistukeen muilla talouselämän aloilla ja aiheuttaa sitä kautta kilpailun vääristymistä maatalouden ulkopuolisilla aloilla.

III.2 Asianomaisten huomautukset muodollisen tutkintamenettelyn aikana

(26) Komissio sai muodollisen tutkintamenettelyn aikana neljä huomautusta. Asianomaiset eivät vastusta konerenkaiden ydintoimintoihin – toisin sanoen yrityksille annettavaan sosiaaliseen ja taloudelliseen apuun sekä yritysten väliseen konevaihtoon – liittyvää tukea.

(27) Huomautukset koskevat konerenkaiden tytäryhtiöidensä kautta harjoittamia muita kuin ydintoimintoja, joihin kuuluvat esimerkiksi lumityöt talvisin tai puutarhan- ja maisemanhoitoon liittyvät työt kolmansilta yrityksiltä saatuina toimeksiantoina. Joskus tytäryhtiöiden erottaminen konerenkaista voi olla mahdotonta, koska molemmat toimivat samalla nimellä ja käyttävät yhteistä henkilöstöä. Asianomaisten esittämät tiedot antavat lisäksi ymmärtää, että konerenkaat saattavat myös itse tarjota markkinoille eräitä palveluja (esim. tuotantovälineiden myynti). Yhdessä huomautuksessa esitettiin yksityiskohtaisia tietoja, jotka osoittivat, että eräs konerengas tarjosi kasvinsuojeluaineita mahdollisesti jopa valmistajan myyntihintaa alhaisempaan hintaan – ja joka tapauksessa tavanomaisia markkinahintoja edullisemmin. Eräissä muissa tapauksissa asianomaiset väittivät kaupallisten tytäryhtiöiden osallistuneen esimerkiksi julkisiin tarjouskilpailuihin, joiden kohteena olleiden palvelujen täytäntöönpano annettiin sitten alihankintana muun muassa konerenkaiden tehtäväksi. Sen vuoksi asianomaisten mukaan on mahdotonta tehdä selkeä ero konerenkaiden ydintoimintojen ja muiden kaupallisten toimintojen välille.

(28) Koska konerenkaiden tai KBM:n ja niiden tytäryhtiöiden toiminnot ovat lähekkäisiä sekä henkilöstön että toimitilojen tasolla, on mahdotonta estää 25 kappaleessa mainitun ristikkäistuen muodostuminen muilla talouselämän aloilla. Lisäksi eräs asianomainen katsoo, että konerenkaat käyttävät väärin määräävää asemaansa markkinoilla EY:n perustamissopimuksen 82 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja tekevät kilpailua rajoittavia sopimuksia tai noudattavat kilpailua rajoittavia menettelyjä perustamissopimuksen 81 artiklassa tarkoitetussa merkityksessä.

(29) On syytä panna merkille, että asianomaisten väitteidensä tueksi esittämät todisteet eivät liity erityisesti vuotta 2001 edeltäneeseen ajanjaksoon, jota tämä päätös koskee. Komission mukaan kyseiset todisteet ovat silti tärkeitä siltä osin, kun on ratkaistava, oliko ristikkäistuen mahdollisuus ja uhka kilpailun vääristymisestä maatalousalan ulkopuolella olemassa myös ennen vuotta 2001.

IV **SAKSAN HUOMAUTUKSET**

(30) Saksan viranomaiset esittivät 4 päivänä huhtikuuta 2003 päivätyssä kirjeessään, että KBM ja konerenkaat eivät ole yrityksiä valtiontukia koskevassa lainsäädännössä tarkoitetussa merkityksessä. KBM ei tarjoa hyödykkeitä tai palveluja tietyillä markkinoilla, ja konerenkaat puolestaan harjoittavat toimintaa alalla (ydintoiminnot), jolla myönnetään valtiontukea, mutta sitä ei voida luokitella kaupalliseksi toiminnaksi, koska ei ole kyse voittoa tavoittelevasta toiminnasta.

(31) Saksa toimitti 14 päivänä syyskuuta 2004 päivätyssä kirjeessä lisätietoja, joiden mukaan se, että konerenkaiden säännöissä kielletään kaupallisen toiminnan harjoittaminen, riittää todistamaan, että tuki koituu ainoastaan viljelijöiden hyväksi, eikä muita todisteita tarvita. Saksan toimittamista numerotiedoista ilmenee, että suuri osa konerenkaiden kautta viljelijöille maksetusta taloudellisesta tuesta on sosiaalista apua. Saksan mukaan tämän perusteella voidaan päätellä, että Baijerin osavaltion KBM:lle ja konerenkaille maksama tuki koituu kokonaisuudessaan sen ainoiden edunsaajien – toisin sanoen viljelijöiden – hyväksi.

(32) Saksa korostaa 4 päivänä huhtikuuta 2003 päivätyssä kirjeessään, että viljelijöille konerenkaiden kautta myönnetty tuki kuuluu yhteisön suuntaviivojen 14 kohdassa tarkoitetun vähämerkityksisen tuen määritelmän soveltamisalaan ja että sen osalta noudatetaan saman kohdan määräyksiä. Sen vuoksi tukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana.

(33) Saksa viittaa 4 päivänä huhtikuuta 2003 päivätyssä kirjeessään yhteisöjen tuomioistuimen 24 päivänä heinäkuuta 2003 asiassa C-280/00 (Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg) antamaan tuomioon [10], jonka mukaan siltä osin kuin valtion osallistumista on pidettävä korvauksena, joka on vastike julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, siihen ei sovelleta valtiontukea koskevia määräyksiä, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät. Saksan mukaan näiden edellytysten katsotaan täyttyvän tarkasteltavana olevassa tapauksessa.

(34) Vastauksena asianomaisten esittämiin väitteisiin, jotka koskivat toimenpiteen vaikutuksia konerenkaiden tiettyihin muihin kuin maatalousalan toimintoihin ja väitettyyn ristikkäistukeen muilla talouselämän aloilla, Saksa on ilmoittanut seuraavaa:

(35) Saksa toteaa 14 päivänä syyskuuta 2004 päivätyssä kirjeessään, että ajanjaksolla 1994–2000 perustettiin 13 itsenäistä tytäryhtiötä toteuttamaan 15 kappaleessa lueteltuja toimintoja.

(36) KBM, konerenkaat ja kaikki tytäryhtiöt velvoitettiin LwFöG:n 12 §:n 5 momentin mukaisesti pitämään erillistä kirjanpitoa, ja Baijerin viranomaiset ovat säännöllisesti valvoneet tämän velvoitteen noudattamista.

(37) Koska KBM ja konerenkaat saivat harjoittaa ainoastaan niiden säännöissä mainittuja ydintoimintoja, kun taas niiden kaupalliset tytäryhtiöt saivat toimia ainoastaan viiden laissa mainitun muun kuin ydintoiminnon alalla, Saksa ei ole katsonut aiheelliseksi esittää työaikoja koskevia tietoja.

(38) Saksa väittää, että on toteutettu mittavia toimenpiteitä ja pantu täytäntöön valvontajärjestelmä sen varmistamiseksi, että tuki käytetään yksinomaan konerenkaiden kolmeen ydintehtävään, jolloin voidaan sulkea pois maatalouden ulkopuolisille aloille aiheutuva ristikkäistuen uhka. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat erityisesti

a) KBM:lta, konerenkailta ja niiden tytäryhtiöiltä edellytetyt erilliset kirjanpito- ja tilinpäätösmenettelyt;

b) toiminta-alojen selkeä rajaaminen (konerenkaat: ydintoiminnot; tytäryhtiöt: muut kuin ydintoiminnot);

c) muiden kuin ydintoimintojen rajoittaminen viiteen LwFöG:ssa selkeästi vahvistettuun alaan;

d) maksettavan tuen laskeminen ”välttämättömien kustannusten” perusteella (LwFöG:n 12 §:n 1 momentti). Välttämättömiä kustannuksia laskettaessa Baijerin viranomaiset tarkastavat erikseen kunkin menon osalta, että se liittyy konerenkaiden ydintoimintoihin;

[10] Kok. 2003, s. I-7747.

e) muut kuin ydintoiminnot on nimenomaisesti suljettu tuen ulkopuolelle (LwFöG:n 12 §:n 3 momentti);

f) tukimäärärahojen vähentäminen 10 prosentilla sellaisten konerenkaiden osalta, joilla on tytäryhtiöitä (LwFöG:n 12 §:n 6 momentti).

V **ARVIOINTI TUESTA**

V.1 **Tuen olemassaolo**

(39) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(40) Kuten jäljempänä esitetään, nämä edellytykset täyttyvät.

(41) Tarkasteltavana oleva tukitoimenpide rahoitetaan valtion varoista.

V.1.1 *KBM:n hyväksi myönnetty tuki*

(42) KBM:n toiminta ei liity EY:n perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden tuottamiseen, jalostamiseen tai kaupan pitämiseen.

(43) Saksa on toimittanut luettelon KBM:n hoitamista tehtävistä (ks. 16 kappale). Eräissä tapauksissa on kyse muusta kuin kaupallisesta toiminnasta. Erityisesti KBM:n toimimista keskeisenä yhteystahona Baijerin osavaltion maa- ja metsätalousministeriön suuntaan, konerenkaiden hallinnon hierarkkista ja teknistä valvontaa sekä konerenkaiden hyväksi myönnettyjen julkisten määrärahojen hallinnointia ei voida pitää tietyille markkinoille tarjottuina palveluina. Sen vuoksi niitä ei voida luokitella kaupalliseksi toiminnaksi. Kyseisten toimintojen osalta KBM:n luokitteleminen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi yritykseksi ei ole mahdollista.

(44) KBM:n hallintokustannusten kattamiseen tarkoitetut maksut eivät kaikilta osin täytä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan edellytyksiä. Sen vuoksi ne eivät ole edellä mainitussa artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

(45) KBM harjoittaa kuitenkin myös kaupallista toimintaa

a) tarjoamalla konerenkaille neuvontapalveluja;

b) tarjoamalla konerenkaiden henkilöstölle yleis- ja erityiskoulutusta;

c) kehittämällä viljelijöille myytäväksi tarkoitettuja atk-ohjelmia.

(46) Koska näitä hyödykkeitä ja palveluja tarjotaan tietyillä markkinoilla ja koska on kyse kaupallisesta toiminnasta, KBM voidaan luokitella yritykseksi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä ([11]).

(47) KBM:n tarjoamien neuvonta- ja koulutuspalvelujen osalta voidaan todeta, että ne on tarkoitettu ennen muuta konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden hyväksi, koska ne ovat edunsaajien käytettävissä joko maksutta tai niistä peritään osallistumiskorvaus, joka on markkinahintaa alhaisempi. Saksa ei ole kuitenkaan toimittanut tietoja siitä, vastaavatko KBM:lle vuosittain maksetut määrät KBM:lle kyseisten toimintojen harjoittamisesta aiheutuneita tosiasiallisia kustannuksia, jolloin niitä voidaan pitää markkinahintaisena korvauksena palveluista, joita KBM on tarjonnut konerenkaille Baijerin osavaltion toimeksiannosta, vai ovatko kyseiset määrät mahdollisesti aiheutuneita kustannuksia korkeampia. Lisäksi on todettava, että KBM:n saamien julkisten varojen myöntäminen ei nimenomaisesti edellytä kaikkien niiden sisältämien tukielementtien täysimääräistä siirtämistä konerenkaille tai niiden tytäryhtiöille. Edellä mainittujen tietojen perusteella ei sen vuoksi voida sulkea täysin pois mahdollisuutta, että tarkasteltavana olevaan toimenpiteeseen sisältyy tukielementti KBM:n hyväksi.

(48) Ei myöskään voida todeta, onko tuki mahdollisesti niin vähämerkityksinen, ettei se asetuksen (EY) N:o 69/2001 mukaisesti ole valtiontukea, koska kaikki EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan edellytykset eivät täyty.

([11]) Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kilpailuoikeudessa yrityksen käsitteeseen kuuluvat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta (ks. mm. yhdistetyissä asioissa C-180/98–C-184/98, Pavlov ym. v. Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, Kok. 2000, s. I-6451, 74 kohta, 12.9.2000 annettu tuomio). Niin ikään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan tietyillä markkinoilla (asiassa 118/85, komissio/Italia, Kok. 1987, s. 2599, 7 kohta, 16.6.1987 annettu tuomio ja asiassa C-35/96, komissio/Italia, Kok. 1998, s. I-3851, 36 kohta 18.6.1998 annettu tuomio sekä edellä mainitun Pavlov ym. -tuomion 75 kohta).

(49) Sen vuoksi voidaan olettaa, että KBM:n kaupallisen toiminnan hyväksi toteutettava tukitoimenpide saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg ([12]) noudattaman oikeuskäytännön mukaan ei ole olemassa tiettyä rajaa tai prosenttilukua, jonka alittavan toimenpiteen osalta voitaisiin katsoa, että sillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tuen suhteellisen vähäinen merkitys tai tukea saavan yrityksen suhteellisen vaatimaton koko ei nimittäin sulje pois sitä mahdollisuutta, että se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(50) Sen vuoksi KBM:lle myönnetty taloudellinen tuki voidaan luokitella EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, joka suosii kyseistä yritystä.

V.1.2 *Konerenkaiden hyväksi myönnetty tuki*

(51) Konerenkaat harjoittavat kaupallista toimintaa tarjoamalla korvausta vastaan palveluja (konekannan koordinointi, työvoiman vaihto jne.) tosiasiallisilla tai potentiaalisilla markkinoilla, joten ne on luokiteltava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuiksi yrityksiksi.

(52) Konerenkaat eivät omista koneita, eikä niiden välittämä työvoima ole suoraan niiden palkkaamaa. Niiden toiminta on puhdasta välitystoimintaa, joka on verrattavissa kiinteistönvälittäjän tai työnvälitystoimiston toimintaan ja jonka tarkoituksena on kysynnän ja tarjonnan yhteensaattaminen. Konerenkaat eivät toimi EY:n perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla.

(53) Konerenkaiden ydintoimintojen harjoittamisesta aiheutuu luonnollisesti toiminta- ja henkilöstökustannuksia, kuten henkilöstön palkat, toimitilojen vuokrat ja muut toimistokulut. Ilman valtiontukea nämä kustannukset rahoitettaisiin jäsenmaksuista ja korvauksista, jotka viljelijät maksavat heidän käyttöönsä toimitetusta työvoimasta ja/tai kalustosta. Konerenkaille myönnetyn valtiontuen ansiosta jäsenmaksuja ja korvauksia voidaan alentaa. Voidaan olettaa, että konerenkaille maksettu tuki siirretään ainakin osittain viljelijöille, jotka ovat konerenkaiden jäseniä, ja myös toimitetuista todisteista käy ilmi, että suuri osa konerenkaiden KBM:n kautta saamista maksuista todella siirretään edelleen viljelijöille.

(54) Saksa ei ole kuitenkaan toimittanut tyhjentäviä todisteita, joiden perusteella voitaisiin päätellä, ettei konerenkaille ole kaikesta huolimatta jäänyt osittaista tukielementtiä, koska lainsäädännössä ei ole velvoitettu konerenkaita siirtämään saamaansa tukea täysimääräisenä viljelijöille alennettuun hintaan tarjottuihin palveluihin.

(55) Konerenkaat ja niiden tytäryhtiöt saivat KBM:n niille tarjoamista neuvonta- ja koulutuspalveluista myös taloudellista etua, koska kyseiset palvelut tarjottiin joko maksutta tai markkinahintaa alhaisempaa korvausta vastaan.

(56) Saksa ei ole toimittanut komissiolle tietoja, joiden perusteella voitaisiin todentaa konerenkaille edellä kuvatussa muodossa myönnetyn tuen määrä.

(57) Sen vuoksi ei voida todeta, onko konerenkaiden KBM:lta maksuina ja palveluina mahdollisesti saama tuki niin vähämerkityksistä, että sitä voidaan pitää asetuksen (EY) N:o 69/2001 mukaisena vähämerkityksisenä tukena.

(58) Edellä olevien tietojen perusteella on sen vuoksi syytä olettaa, että toimenpide suosii tiettyjä baijerilaisia yrityksiä (konerenkaat).

(59) Lisäksi konerenkaiden hyväksi toteutettu toimenpide on omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska eräät konerenkaiden tarjoamista palveluista saattoivat olla myös rajat ylittäviä. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ei ole olemassa tiettyä rajaa tai prosenttilukua, jonka alittavan toimenpiteen osalta voitaisiin katsoa, että sillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tuen suhteellisen vähäinen merkitys tai tukea saavan yrityksen suhteellisen vaatimaton koko ei nimittäin sulje pois sitä mahdollisuutta, että se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ([13]).

(60) Sen vuoksi toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea konerenkaiden hyväksi.

([12]) Ks. alaviite 10.

([13]) Ks. alaviite 10.

V.1.3 *Konerenkaiden tytäryhtiöiden hyväksi myönnetty tuki*

(61) Jäsenvaltioiden talous- ja vero-oikeudellisten kysymysten sekä asianomaisten niihin liittyvien väitteiden tutkinta kuuluu periaatteessa jäsenvaltioiden toimivaltaan. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa Saksan myöntämä tuki saattaa kuitenkin vääristää kilpailua, minkä vuoksi komissio tutkii sitä edellä mainittujen näkökohtien perusteella.

(62) Asianomaisten huomautuksissa mainitaan, että konerenkaille ja KBM:lle myönnetty tuki on mahdollisesti saattanut johtaa ristikkäistukeen konerenkaiden tytäryhtiöiden harjoittamien muiden kuin ydintoimintojen hyväksi.

(63) Niin kauan kuin ei voida vakuuttavalla tavalla osoittaa, että emoyhtiön (konerenkaan) ja sen tytäryhtiön toiminnot on sekä käytännössä että oikeudellisesti selkeästi erotettu toisistaan, ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että osa emoyhtiölle myönnetyistä julkisista varoista päätyy tytäryhtiölle.

(64) Sen vuoksi on tarpeen selvittää tosiasiallinen ja oikeudellinen tilanne vuosina 1994–2000 niiden velvoitteiden ja valvontasääntöjen osalta, joista Saksa oli päättänyt konerenkaiden tytäryhtiöiden ristikkäistuen estämiseksi.

(65) Saksa väittää huomautuksessaan, että konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden kirjanpito, tilat, henkilöstö ja toimialat ovat täysin erillisiä. Käytettävissä olevista tiedoista ilmenee kuitenkin muuta.

(66) LwFöG:n 12 §:n 1 momentissa säädetään, että konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden kirjanpitojen on oltava erilliset. Vaikuttaa siltä, että Baijeri on noudattanut tätä velvoitetta ja valvonut sen toteutumista.

(67) Toimitilojen suhteen konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden välillä vallitsee kuitenkin hyvin läheinen yhteys, ja useissa tapauksissa on ilmeisestikin käytetty samoja tiloja. Esimerkiksi KBM:lla ja sen tytäryhtiöillä MR Bayern GmbH ja meinhof.de AG oli sama postiosoite ja puhelinnumero, ja ne käyttivät myös samoja toimitiloja.

(68) LwFöG:ssa ei säädetä erillisestä henkilöstöstä, ja on yleistä, että KBM, konerenkaat ja niiden tytäryhtiöt käyttävät samaa henkilöstöä. Erityisesti konerenkaiden henkilöstö oli usein myös tytäryhtiöiden palveluksessa. Siten KBM:n hallintoneuvoston puheenjohtaja oli ja on samanaikaisesti myös meinhof.de AG:n hallintoneuvoston puheenjohtaja, ja MR Bayern GmbH:n toimitusjohtaja oli samanaikaisesti myös meinhof.de AG.:n toimitusjohtaja.

(69) Vaikuttaa siltä, että Saksa oli tietoinen konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden välisestä läheisestä yhteydestä. Baijerin maa- ja metsätalousministeriön kirjeessä vuodelta 1997 vahvistetaan konerenkaiden kirjanpitoa koskevat periaatteet. Kirjeessä mainitaan erityisesti, että konerenkaiden henkilöstön niiden kaupallisten tytäryhtiöiden nimissä tekemästä työstä laskutetaan markkinahintaan ja että tällaisiin konerenkaiden palveluihin liittyvät korvaukset on vähennettävä konerenkaiden saaman valtiontuen laskentaperusteena olevista välttämättömistä kustannuksista.

(70) Koska käytettävissä ei kuitenkaan ole yksityiskohtaisia luetteloita, joista kävisi ilmi työntekijöiden konerenkaille tai niiden tytäryhtiöille tekemien työtuntien määrä, ja koska oli mahdollista käyttää samoja toimitiloja, olisi ollut mahdotonta todentaa tarkalleen, missä määrin konerenkaiden työntekijät työskentelivät tytäryhtiöiden lukuun.

(71) Myös valtiontuen automaattinen alentaminen 10 prosentilla, jos konerengas harjoitti kaupallisen tytäryhtiön kautta muita kuin ydintoimintoja, viittaa siihen, että toimintoja ei voitu erottaa toisistaan täydellisesti, sillä todella erillisellä kaupallisella tytäryhtiöllä ei olisi ollut mitään vaikutusta konerenkaiden ydintoimintojen kattamisen edellyttämiin välttämättömiin kustannuksiin.

(72) Lisäksi Saksa otti vuonna 2001 käyttöön pakollisen työajan seurantajärjestelmän, johon kaikkien konerenkaiden oli kirjattava kuuden kuukauden jaksoittain henkilöstön konerenkaiden (ydintoiminnot) ja kaupallisten tytäryhtiöiden (muut kuin ydintoiminnot) lukuun tekemien työtuntien määrä. Järjestelmä otettiin käyttöön, jotta voitaisiin todeta, kuinka suuren osan työajastaan konerenkaiden työntekijät käyttivät muihin kuin ydintoimintoihin. Tällaisen järjestelmän käyttöönotto tukee kuitenkin epäsuorasti myös komission epäilyjä siitä, että henkilöstöä ja toimintoja ei ollut erotettu toisistaan täydellisesti ennen vuotta 2001.

(73) Myös mainonta lehdistössä ja Internet-sivustoilla oli yhteistä, ja käytettävissä olevien tietojen mukaan kaupalliset tytäryhtiöt eivät epäröineet käyttää konerenkaiden tunnusta. Esimerkiksi tytäryhtiö meinhof.de AG käytti tilauslomakkeissaan, jäsentiedotteissaan ja Internet-sivustossaan konerenkaiden tunnusta "MR". Lukijat eivät voi päätellä, onko paikallislehdissä julkaistuissa ilmoituksissa kyse konerenkaista vai niiden tytäryhtiöistä. On myös epäselvää, miten mainontakustannukset jaettiin konerenkaiden ja tytäryritysten kesken.

(74) Sen vuoksi komissio katsoo, ettei Saksassa ollut olemassa järjestelmää, jonka avulla olisi voitu jo ennalta sulkea tehokkaasti pois konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden välisen ristikkäistuen mahdollisuus. Siten on edelleen mahdollista, että osa konerenkaiden tai KBM:n saamasta valtiontuesta päätyi tytäryhtiöille esimerkiksi niiden käyttöön maksutta tai markkinahintaa edullisemmin asetettuina työvoima- ja palvelusuorituksina.

(75) Käytettävissä olevien tietojen perusteella ei voida todeta, onko tytäryritysten hyväksi näin koituva tukielementti mahdollisesti niin vähämerkityksinen, että sitä ei voida asetuksen (EY) N:o 69/2001 nojalla pitää valtiontukena.

V.1.4 *Yleisen taloudellisen edun mukaiset palvelut*

(76) Saksan huomautuksissaan esittämän varauksen osalta, jonka mukaan tarkasteltavana olevaa toimenpidettä ei yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg ([14]) antaman tuomion nojalla voida pitää valtiontukena, komissio viittaa siihen, että alustavan tarkastelun perusteella kaikki Altmark-tuomiossa mainitut edellytykset eivät täyty. Yhtäältä edellä kuvatun kaltainen koneiden ja työvoiman välittäminen viljelijöille on tavanomaista liiketoimintaa, joka ei liity minkään selkeästi määritellyn yleisen taloudellisen edun mukaisen palvelun velvoitteeseen. Toisaalta korvauksen laskentaperusteena käytettyjä muuttujia ei ole vahvistettu etukäteen. Kolmanneksi Saksa ei ole esittänyt todisteita siitä, että korvauksen määrä ei ylitä määrää, joka on tarpeen yleisen edun mukaisen palvelun suorittamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi kokonaan tai osittain, ottaen huomioon velvoitteen täyttämisestä saatavat tulot ja kohtuullinen voitto-osuus.

V.1.5 *Viljelijöille suunnattu tuki*

(77) Toimenpide koitui myös maatalousyritysten hyväksi. Ne pääsivät osallisiksi koko osavaltion kattavan konerengasverkon tarjoamista koneiden ja työvoiman välityspalveluista maksamalla jäsenmaksun, joka oli aiheutuneita kustannuksia tai työnvälitystoimiston vastaavista palveluista vaatimaa korvausta edullisempi.

(78) Saksa ilmoitti, että kyseisellä ajanjaksolla konerenkaille myönnetyn tuen intensiteetti oli noin 50 prosenttia välttämättömistä kustannuksista. Tuen kokonaismäärän (n. 5 miljoonaa euroa vuodessa) ja jäseninä konerenkaiden palvelujen käyttöön oikeutettujen viljelijöiden lukumäärän (n. 100 000) osalta on todettava, että vaikka tuki olisi siirretty kokonaisuudessaan viljelijöille, yksittäisen viljelijän saama keskimääräinen tuki olisi ollut enintään 50 euroa vuodessa.

(79) Komission kokemuksen mukaan tarkasteltavana olevassa tapauksessa voidaan soveltaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalous- ja kalastusalalla 6 päivänä lokakuuta 2004 annettua komission asetusta (EY) N:o 1860/2004 ([15]), jonka 3 artiklassa säädetään, että maatalousalalla myönnetyn tuen määrän ollessa erittäin vähäinen tukitoimenpiteen ei katsota täyttävän kaikkia EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan perusteita, jos tietyt edellytykset täyttyvät. Komissio on erityisesti vahvistanut, että tuki, jonka kokonaismäärä ei minkään kolmen vuoden ajanjakson aikana ylitä 3 000:ta euroa, ei vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua, eikä siihen näin ollen sovelleta perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaa, sillä edellytyksellä että maatalousalan yrityksille myönnettävän tuen kokonaismäärä ei minkään kolmen vuoden ajanjakson aikana ylitä 0,3:a prosenttia maataloustuotannon vuosittaisesta arvosta (Saksan osalta 133 470 000 euroa vuonna 2001).

(80) Asetuksen (EY) N:o 1860/2004 5 artiklan 2 kohdassa säädetään, että asetusta sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa myönnettyyn tukeen, jos tuki täyttää asetuksessa säädetyt edellytykset. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa komissio katsoo, että nämä edellytykset täyttyvät, koska yksittäiselle tuensaajalle myönnetyn tuen määrä oli erittäin alhainen, Saksan myöntämän tuen kokonaismäärä oli vain noin viisi miljoonaa euroa vuodessa, tuki ei liittynyt vientitoimintaan, sillä ei suosita kotimaisia tuotteita tuontituotteiden kustannuksella eikä sen määrää vahvisteta markkinoille saatettavien tuotteiden hinnan tai määrän mukaan. Komissio teki asetuksessa edellytetyn taloudellisen arvion jo aiemmin erityisesti valtiontukitapausta N 145/04 koskevan ([16]) päätöksen yhteydessä.

([14]) Ks. alaviite 10.

([15]) EUVL L 325, 28.10.2004, s. 4.

([16]) Asiakirja K(2004) 2669, 14.7.2004 – Ranska – Tuki maidontuottajille, jotka olivat kärsineet vahinkoa Parmalat-yrityksen konkurssin vuoksi.

(81) On syytä panna merkille, että komissio tarkasteli päätöksessään tällaisen viljelijöille vastaisuudessa myönnettävän tuen hyväksymisestä ([17]) toimenpiteen vastaavuutta yhteisön suuntaviivojen 14 kohdan kanssa ja päätyi siihen, että tukitoimenpiteen erityisluonne on EY:n perustamissopimuksen mukainen. Asetuksessa (EY) N:o 1860/2004 vahvistettujen periaatteiden perusteella tarkasteltavana olevassa tapauksessa ei kuitenkaan ole aihetta tarkastella toimenpidettä yhteisön suuntaviivojen 14 kohdan kannalta.

(82) Sen vuoksi tuki, joka myönnetään viljelijöille konerenkaiden edulliseen hintaan tarjoamina palveluina, ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

V.1.6 *Päätelmä*

(83) Edellä mainituista syistä komissio katsoo, että tarkasteltavana oleva toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua, KBM:n, konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden hyväksi myönnettyä valtiontukea. Viljelijöiden osalta kyseessä ei ole tuki.

V.2 **EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan soveltaminen**

(84) Edellä sanotun perusteella on tutkittava, voidaanko toimenpiteen osalta soveltaa jotakin EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 tai 3 kohdassa määrätyistä poikkeuksista tai vapautuksista. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa ei ole kyse perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetusta sosiaalisesta tuesta, 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta tuesta luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi eikä 87 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetusta Saksan jakoon liittyvästä tuesta. Myöskään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a, b, d tai e alakohdassa määrättyjä erityisedellytyksiä ei voida soveltaa, eikä Saksa ole myöskään vedonnut mihinkään edellä mainituista määräyksistä. Ainoa poikkeus, jota mahdollisesti voidaan soveltaa, on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrätty poikkeus.

([17]) Ks. alaviite 4.

V.2.1 *KBM:lle myönnetyn tuen soveltuvuus*

(85) Kuten edellä 42–50 kappaleessa esitetään, on epäselvää, kuuluuko KBM:lle myönnetty tuki asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan. Käytettävissä olevien tietojen perusteella tuki ei liity investointeihin, eikä se myöskään kuulu asetuksen (EY) N:o 70/2001 soveltamisalaan. Komissiolle ei ole myöskään esitetty mitään muita tukikelpoisuusperusteita.

(86) Sen vuoksi KBM:lle myönnettyä rahoitusosuutta on nykyisen oikeuskäytännön mukaan pidettävä yhteismarkkinoille soveltumattomana toimintatukena ([18]), koska varoja ei siirretty edelleen konerenkaille ja koska asetuksessa (EY) N:o 69/2001 vahvistetut enimmäismäärät ylittyivät.

V.2.2 *Konerenkaille ja niiden tytäryhtiöille myönnetyn tuen soveltuvuus*

(87) Kuten edellä 42–60 kappaleessa esitetään, konerenkaat ja niiden tytäryhtiöt ovat saaneet etua KBM:n niille tarjoamista neuvonta- ja koulutuspalveluista. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta koulutustukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 68/2001 ([19]) mukaan tällainen tuki on luokiteltava yleis- tai erityiskoulutukseen myönnettäväksi tueksi. Neuvontapalveluihin puolestaan voitaisiin soveltaa asetusta (EY) N:o 70/2001. Saksan komissiolle toimittamat tiedot eivät kuitenkaan riitä sen arvioimiseen, onko edellä mainittujen asetusten säännöksiä noudatettu.

(88) KBM:n välittömästi konerenkaille siirtämää rahoitusosuutta koskevat soveltuvin osin 85 ja 86 kappaleessa esitetyt huomautukset. Ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että koska konerenkaiden ja niiden tytäryhtiöiden toimintoja ei ollut riittävässä määrin erotettu toisistaan, osa tuesta jäi konerenkaiden haltuun ja siirrettiin mahdollisesti edelleen tytäryhtiöille.

([18]) Ks. alaviite 11.

([19]) EYVL L 10, 13.1.2001, s. 20. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 363/2004 (EUVL L 63, 28.2.2004, s. 20).

(89) Saksan viranomaiset ovat toisaalta toimittaneet numerotietoja, joiden mukaan suuri osa tuesta on tosiasiallisesti siirretty edelleen viljelijöille. Komission käsityksen mukaan voidaan olettaa, että Baijerin KBM:n kautta konerenkaille suorittamat maksut on siirretty edelleen viljelijöille, siinä määrin kun ne vastaavat Saksan ilmoittamissa tiedoissa mainittuja palvelujen keskimääräisiä kustannuksia.

(90) Tästä seuraa, että todistettavasti viljelijöille siirretyt määrät, jotka ylittävät palvelujen keskimääräisten kustannusten mukaan lasketut määrät, ja maksut, jotka ylittävät asetuksessa (EY) N:o 69/2001 vahvistetun 100 000 euron enimmäismäärän tuensaajaa kohti kolmen vuoden ajanjakson aikana, ovat yhteismarkkinoille soveltumatonta toimintatukea.

V.3 **KBM:n valinta**

(91) Baijerin maatalouden edistämistä koskevassa laissa säädetään, että ainoastaan yksi tämänkaltainen organisaatio voi tulla hyväksytyksi ja saada tukea Baijerissa. KBM sai hyväksynnän jo vuonna 1972. Saksa esitti huomautuksissaan, että on kyseessä Baijerin viljelijöiden keskinäisen avun organisaatio, jolla on tietynlainen erityisasema, koska ei ole olemassa muita vastaavia kilpailevia organisaatioita.

(92) Sen vuoksi vaikuttaa ensi silmäyksellä siltä, että KBM:n valinta ei ole ristiriidassa julkisten palvelusopimusten myöntämismenettelyn koordinointia koskevan yhteisön säännöstön kanssa. Komissio pidättää kuitenkin itselleen oikeuden tarkastella toimenpidettä perusteellisemmin julkisia hankintoja koskevan yhteisön lainsäädännön perusteella.

VI **PÄÄTÖS**

(93) Komission mukaan Saksa on pannut sääntöjenvastaisesti täytäntöön tämän päätöksen kohteena olevan tukitoimenpiteen ja rikkonut siten EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Edellä esitetyistä syistä komissio katsoo seuraavaa:

(94) Tuki, joka myönnetään viljelijöille koneiden ja työvoiman välityspalveluina, ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(95) KBM:lle myönnetty tuki – siltä osin kuin sitä ei siirretty edelleen konerenkaille – ei sovellu yhteismarkkinoille. Sen vuoksi Saksan on asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti perittävä takaisin yhteismarkkinoille soveltumaton tuki, mikäli se ei kuulu asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan.

(96) Konerenkaille ja niiden tytäryhtiöille myönnetty tuki – siltä osin kuin sitä ei siirretty edelleen viljelijöille – ei sovellu yhteismarkkinoille. Saksan on osoitettava, missä määrin tuki siirrettiin edelleen viljelijöille. Laskentaperusteena on käytettävä konerenkaiden ilman niiden tytäryhtiöitä tarjoamien palvelujen keskimääräisiä kustannuksia, jotta voidaan estää tytäryhtiöiden eduksi maksettujen määrien sisällyttäminen laskelmiin.

(97) Saksan on asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti perittävä takaisin yhteismarkkinoille soveltumaton tuki, mikäli se ei kuulu asetuksen (EY) N:o 69/2001 soveltamisalaan,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rahoitusosuus, jonka Saksa on myöntänyt Baijerin viljelijöille Baijerin konerenkaiden kautta tarjottuina tuettuina koneiden ja työvoiman välityspalveluina, ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Valtiontuki, jonka Saksa on myöntänyt Kuratorium bayerischer Maschinen- und Betriebshilferinge e.V.:lle, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin varoja ei siirretty edelleen konerenkaille ja asetuksessa (EY) N:o 69/2001 vahvistettu 100 000 euron enimmäismäärä tuensaajaa kohti kolmen vuoden ajanjakson aikana ylittyi.

3 artikla

Valtiontuki, jonka Saksa on myöntänyt konerenkaille ja niiden tytäryhtiöille, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin varoja ei Saksan 4 artiklan mukaisesti toimittaman todisteen mukaisesti ole vastaavasti siirretty edelleen viljelijöille ja asetuksessa (EY) N:o 69/2001 vahvistettu 100 000 euron enimmäismäärä tuensaajaa kohti kolmen vuoden ajanjakson aikana ylittyi.

4 artikla

Edellä 2 ja 3 artiklassa tarkoitetun yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen määrittämiseksi Saksan on esitettävä laskelma konerenkaiden ilman kaupallisia tytäryhtiöitä viljelijöille tarjoamien palvelujen keskimääräisistä kustannuksista.

5 artikla

Saksan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 2 ja 3 artiklassa tarkoitetun ja tuensaajille sääntöjenvastaisesti maksetun tuen perimiseksi takaisin.

Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen lainsäädännön mukaisten menettelyjen mukaisesti, mikäli niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko lasketaan komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([20]) V luvun mukaisesti.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 14 päivänä joulukuuta 2004.

Komission puolesta

Mariann FISCHER BOEL

Komission jäsen

([20]) EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.